Už nejde smazat: Den před Václavákem i dříve. Fiala a Síkela. Obíhá Českem

- CZ24 News | 15. září 2022

ČESKO: Postoj vlády ke stropování cen elektřiny se během pár dní otočil o sto osmdesát stupňů. Protože se tak stalo před volbami a po velké demonstraci na Václavském náměstí, kladou si mnozí otázky o smyslupnosti tohoto kroku. Zejména když se internetem šíří archivní dokumenty, ukazující zcela opačné postoje premiéra Fialy a ministra Síkely.

Vládní strop na ceny elektřiny a plynu je pro některé, třeba pro Miroslava Kalouska nebo Mikuláše Mináře, důkazem zájmu vlády o situaci domácností. Kdo teď půjde demonstrovat proti vládě, bude podle bývalého ministra financí demonstrovat už pouze za Rusko.

U jiných ale vyvolává vládní usnesení z pondělního večera rozpaky. A to z obou stran. Jedni mají pocit, že zastropování na hodnotě zhruba čtyřnásobku cen z loňského roku nic neřeší, jiní se děsí miliard, které vláda výrobcům energie pošle a zasekne jako sekeru do státního rozpočtu.

To, co titulek deníku Blesk hodnotí jako „vydařený kompromis“, podle jiných nic neřeší ani na jednu stranu.

Navíc začíná českým internetem kolovat stále více dokumentů, dokazujících, že ještě před pár dny dva klíčoví členové vlády – premiér Fiala i ministr Síkela – jakékoliv stropování odmítali a tvrdili, že by nepřineslo minimum a stálo nás velmi mnoho peněz.

Perlou je v tomto směru sněmovní vystoupení ministra Síkely v pátek 2. 9. 2022, pouhý den před stotisícovou demonstrací na Václavském náměstí.

Ten nejprve setřel kritiku vlády z úst Andreje Babiše, že prý „ten jeho příspěvek bylo takové trochu dada“. Pak vykládal, že stropování nefunguje, na příkladu maďarského stropu na ceny benzínu, který prý přivedl zemi do režimu přídělového prodeje. A takto by to dopadlo i s naší elektřinou.

Stropování cen Síkela v projevu posměšně nazýval jako „Orbánova cesta“.

PROJEV MINISTRA SÍKELY PŘEVZALO FORUM24.CZ

„Orbánova cesta znamená také vyrazit do Moskvy a škemrat u Putina o plyn. Kdyby tady dnes místo nás bylo hnutí ANO, nepochybuji, že právě to by se stalo, a svět by oblétaly fotky nejen vysmátého Sergeje Lavrova s maďarským ministrem, ale třeba také s vámi, pane Havlíčku, prostřednictvím předsedajícího pana Havlíčka, anebo třeba s paní Schillerovou. A možná by byli i pávi,“ pokračoval za smíchu poslanců koalice.

„Naše vláda Orbánovu cestu odmítla jasně a zřetelně. Naše vláda totiž moc dobře ví, co je tím zlem, které se dnes snaží co nejvíc poškodit české občany a české podniky. Tím zlem je Putinova energetická válka, jeho snaha navyšovat ceny energií a jeho postupné odstříhávání Evropy od dodávek plynu,“ ujišťoval.

Nejlepším řešením, které ministr Síkela doporučoval v pátek 2. září, je jednotný postup napříč EU, který omezí závislost na ruském plynu.

K zastropování cen elektřiny se v projevu ještě vrátil, když tvrdil, že „v éteru slýcháme celou řadu

jednoduchých receptů založených na polopravdách, nepravdách nebo čistých dezinformacích. A tyto dezinformace se stávají čím dál tím silnější zbraní ruského diktátora Putina, pomocí které se snaží rozbít náš sociální smír“.

Na zastropování cen elektřiny nemáme, ani kdybychom znárodnili Agrofert i s Čapím hnízdem, vzkázal Síkela

Ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela (za STAN) | FOTO: Úřad vlády ČR

VILÉM BESSER / zpráva
Editor deníku FORUM 24

Publikováno 2. 9. 2022

„Tím hlavním receptem je domnělá možnost zastropovat plošně pro všechny ceny elektřiny. Víte, kolik by kompenzovat takový postup stál daňové poplatníky?“ ptal se řečnicky poslanců. Pak začal počítat. Cena jedné megawatthodiny v té době byla zhruba 15 tisíc korun. Pokud by ji vláda uměle snížila na 5000 korun, stálo by to podle Síkely kolem 600 miliard. „Přibližně tolik státní rozpočet ročně vydá na důchody a je to více než desetkrát, kolik stojí rozpočet naší země na obranu. Ne, na takovouto formu zastropování cen elektřiny opravdu nemáme a nebudeme mít, ani kdybychom znárodnili Agrofert i s Čapím hnízdem a zámečkem na francouzské Riviéře,“ koukal po poslanecké lavici Andreje Babiše.

Řešením prý není ani odchod z lipské burzy, protože kdybychom přestali vyvážet elektřinu, hrozilo by, že by nám jiné státy přestaly dodávat jiné věci, které potřebujeme.

V pátek druhého září ministr Jozef Síkela v Poslanecké sněmovně varoval, že situace nemá jednoduché, lehké a marketingově efektivní řešení.

O deset dní později Fialova vláda schválila zastropování elektrické energie na ceně 6 tisíc korun za megawatthodinu (prezentovanou jako 6 korun za kilowatthodinu). Později se ukázalo, že tato cena bude nakonec vyšší, než vláda na tiskové konferenci tvrdila.

Rovněž premiér Petr Fiala až do počátku září jakékoliv stropování cen odmítal. Již na konci března uvedl u Václava Moravce, že „zastropování cen energií není cesta. Pokud bychom to udělali, zaplatí to střední třída“.

Taková opatření podle tehdejšího Fialova výroku odmítá většina evropských zemí, protože přinášejí jen škodu.

„Když zastropujete ceny, tak to musí někdo zaplatit. Nezaplatí to obchodníci, kterým cenu zastropujete, ale zaplatí to ze svých daní především střední třída, která táhne ekonomiku. Dopady jsou mnohem horší než krátkodobá pomoc. Toto vůbec není cesta," opakoval v dubnu.

A o několik dní později: „Kdybychom schválili návrhy hnutí ANO, tak všichni zbankrotujeme.

Peníze, se kterými nakládá vláda, se jen tak neobjevily. Jsou to peníze, které vydělali lidé, odevzdají je státu a my je musíme přerozdělit."

Až do srpna hovořil o podpoře občanů v nouzi přes „deštník proti drahotě" a varoval je, že možná některým pohled na účet za plyn způsobí šok.

Na stejné schůzi, na které ministr Síkela odmítl „Orbánovu cestu" se proti stropování vymezil i premiér Fiala: „Mimochodem již tady byly zmíněny země, které zastropovaly ceny energie. Já bych v tom, pane předsedo Babiši, nepokračoval, protože to jenom ukazuje vaše neporozumění energetickému trhu a tomu, co se děje v Evropě. Vážně nám tady chcete dávat za příklad Francii a její způsob zastropování cen energií? Vážně chcete našim podnikatelům říci, že když zastropujeme ceny energií pro domácnosti, jak to udělala Francie, která mimochodem čelí žalobě své státní společnosti, že budou mít podnikatelé nejdražší energie v Evropě, jak tomu dnes čelí francouzští podnikatelé? To má být ten recept?" řekl poslancům.

> Vedle dostatku plynu jsme také zajistili i zmírnění dopadu cen energií na domácnosti díky úspornému tarifu a díky snížení poplatku za obnovitelné zdroje energie. Když to tedy bylo tak špatné, ten poplatek, tak proč jste s tím něco neudělali? Neudělali jste s tím nic, udělali jsme s tím něco my a pomáhá to občanům a pomáhá to i firmám. Díky této pomoci dohromady občané ušetří za energie v průměru 15 000 korun a z toho průměrně 4 000 korun v letošním roce. A to, co je důležité: toto všechno proběhne automaticky. Občané ani firmy nemusí o nic žádat, proběhne to automaticky a úsporu pocítí každá domácnost. A jak jsem říkal, odpuštění poplatku za obnovitelné zdroje se dotkne i firem, dotkne se jich to pozitivně a těm energeticky náročnějším navíc naše vláda vyčlenila na rok 2021 800 milionů korun na kompenzace nepřímých nákladů a v pomoci těm firmám, které mají energeticky náročný provoz, můžeme a budeme pokračovat.
>
> V rámci Evropské unie jsme také v červnu - a to je zase to, co jste vy nesledoval, nebo nedokázal tomu úplně dobře porozumět - vyjednali pro naše teplárny 30 % emisních povolenek zdarma, a navíc jsme vyjednali princip automatického zastavení růstu cen emisních povolenek ve chvíli, kdy začnou zase dosahovat těch extrémních výšek. To jsme vyjednali, to jsou konkrétní výsledky a těch 30 % emisních povolenek zdarma pomůže zlevnit teplo pro více než 1,5 milionu domácností u nás. To je výsledek dohody, která byla udělána v červnu a v červenci v rámci vyjednávání v Radě Evropské unie a to je výsledek, kterého jste vy nikdy nedosáhl. Ano, já bych chtěl ještě větší změnu s emisními povolenkami, ale prosadili jsme alespoň něco, alespoň nějakého kompromisu, nějakého pozitivního výsledku jsme dosáhli, a navíc jsme si vyjednali konkrétní výjimku pro Českou republiku a konkrétní pomoc našim teplárnám. Zase, to je výsledek. S čím vy jste přijel pro Českou republiku? Nikdy s ničím. A my tady máme jednu věc za druhou, která slouží občanům České republiky, zlevňujeme energii a je pro nás výhodná. A to je výsledek naší evropské politiky.
>
> Mimochodem již tady byly zmíněny země, které zastropovaly ceny energie. Já bych v tom, pane předsedo Babiši, nepokračoval, protože to jenom ukazuje vaše neporozumění energetickému trhu a tomu, co se děje v Evropě. Vážně nám tady chcete dávat za příklad Francii a její způsob zastropování cen energií? Vážně chcete našim podnikatelům říci, že když zastropujeme ceny energií pro domácnosti, jak to udělala Francie, která mimochodem čelí žalobě své státní společnosti, že budou mít podnikatelé nejdražší energie v Evropě, jak tomu dnes čelí francouzští podnikatelé? To má být ten recept? Nebo chcete říci českým občanům, že máme jít cestou Španělska a Portugalska, které představují v Evropě energetický ostrov - a ví to každý, který jenom trochu rozumí energetice - energetický ostrov a jejich cesta není snadno napodobitelná pro žádnou zemi, která se pohybuje na otevřeném trhu. Nebo máme zavřít náš trh s elektřinou, uzavřít se tady, protože máme elektřiny přebytek? A co když to udělají jiné země? Co budeme dělat s ropou, které máme nedostatek, nebo s plynem, kde jsme závislí na dalších zemích? To jsou populistické recepty, které vůbec neodpovídají realitě. Kdybychom je uplatnili, tak jenom poškodíme české občany. Touto cestou naše vláda nepůjde. My jdeme cestou skutečných rozumných řešení, která zlevní cenu elektřiny a pomohou našim občanům a firmám. (Potlesk v pravé části sálu.)

Teď premiér Fiala změnu postoje vysvětluje tak, že vláda odmítala stropovat cenu, pokud byla 170

euro za megawatthodinu, což je přibližně 4300 korun. Ve chvíli, kdy se cena „vyšplhala do astronomických výšek“ však už byl na místě zásah státu. A pochválil svou vládu, že zásah provedla rychle.

Připomeňme, že ministr Síkela ve Sněmovně odmítl stropování při ceně nikoliv 4 tisíce korun za megawatthodinu, ale 15 tisíc.

Pod tímto příspěvkem premiéra Fialy se v úterý večer začaly hromadit vzkazy občanů, vyzývajících vládu k demisi. „Dobrý večer, demisi podávat nehodláme. Naopak – děláme správné věci pro Českou republiku a její občany. S pozdravem, Tým Petra Fialy,“ přišla odpověď s vysmátým „smajlíkem“.

Zdroj: Parlamentní listy